

6

Vragenuur

Vragen van het lid Van Tongeren aan de minister van Infrastructuur en Milieu over het bericht "Klimaatverandering hakt erin voor binnenvaart".

□

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Voorzitter. In deze tijd verwacht je van een moderne regering dat er vooruitgekeken wordt. Van dit kabinet vraag je je echter af hoeveel waarschuwingen het nog nodig heeft voordat de klimaatverandering serieus wordt genomen. Het is al hoogst onwaarschijnlijk dat dit kabinet de heel magere klimaat- en energiedoelen die het zichzelf gesteld heeft, gaat halen. Wij zijn een van de slechtste jongetjes in Europa op dat gebied. We hebben de recente droogte, maar iedereen kan zich ook nog de beelden herinneren van schepen die gewoonweg niet onder bruggen door kwamen. Deze ramp bedreigt niet alleen ons leefklimaat, maar kost ook nog eens geld en banen. Dat zou deze minister toch echt ter harte moeten nemen.

Rijkswaterstaat, het Havenbedrijf Rotterdam en een aantal gerenommeerde onderzoeksinstellingen hebben onderzoek gedaan naar klimaatschade bij de binnenvaartsector. Die is groot. Uit het onderzoek blijkt dat de komende decennia de kosten met 9% tot 23% kunnen stijgen als gevolg van extreem hoog of extreem laag water. Het gevolg is dat de schippers hun werk kwijtraken. De binnenvaart verkeert toch al in zwaar weer.

Wat gaat deze minister doen om te voorkomen dat de binnenvaartsector zo zwaar getroffen wordt door klimaatverandering? Voorkomen is immers beter dan genezen. Als zij niets doet aan klimaatverandering, hoe wil zij dan de schippers helpen? Of laat deze minister de binnenvaart gewoon zinken? Klimaatverandering is tenslotte geen normaal bedrijfsrisico te noemen. Is deze minister het met mij eens dat transport over water en transport per spoor de voorkeur verdienen boven het wegtransport, zowel qua milieu als files? Is de minister bereid om te zorgen dat de binnenvaart qua prijs kan blijven concurreren met transport op de weg? Wat gaat de minister doen om daarvoor te zorgen? Nu al is transport over de weg, dat we eigenlijk minder willen en dat vervuilerder is, goedkoper dan transport over water. Bovendien ziet dit kabinet af van de invoering van een kilometerheffing. Wat gaat dit kabinet doen om te bevorderen dat schippers kunnen concurreren met chauffeurs?

□

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus:

Voorzitter. Regeren is inderdaad vooruitzien. Daarom ben ik ook zo blij dat wij al actie hebben ondernomen op alle aanbevelingen die worden gedaan in het artikel waar mevrouw Van Tongeren naar verwijst, waarin men zich zorgen maakt over de toekomst van de binnenvaart. Ik wil graag toelichten wat we gaan doen.

In het artikel staat dat er vier scenario's zijn. In het meest extreme klimaatscenario zou dit kunnen voorkomen. Zelfs dan hebben wij al acties klaarliggen. Allereerst zijn wij bezig om maatregelen te nemen om de vaarwegen waar noodzakelijk te verdiepen. Dat doen wij bijvoor-

beeld op de Waal en de IJssel met extra baggeronderhoud. We hebben verder het Deltaprogramma, waarin ook een onderhoudsstrategie voor de toekomst is opgenomen waarin staat hoe we met de vaarwegen om moeten gaan. Daarnaast monitoren we de waterstanden en de bodemligging van onder meer de Waal. Wij doen dat ook met informatie-uitwisseling en logistiek management. Tot slot hebben wij samen met marktpartijen een groot investeringsprogramma om informatie-uitwisseling op en rond het vaarwegennetwerk te organiseren en om die logistieke keten te verbeteren. Wij spelen voor de langere termijn dus al in op alle bevindingen en aanbevelingen die in het rapport staan. Voor de korte termijn hebben wij droogte-maatregelen. Gisteren heeft de staatssecretaris deze nog aan de Kamer gecommuniceerd. Ik kan daar overigens best nog een keer op ingaan.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Dit zijn maatregelen die de gevolgen op dit moment misschien een klein beetje opvangen, maar mijn vragen gaan echt over een visie op de langere termijn. Is de minister het met mij eens dat het principe "de vervuiler betaalt" consequent moet worden doorgevoerd? Is zij bereid te kijken naar een CO₂-belasting? Dit gaat steeds verder en het betreft ook meer sectoren dan alleen de binnenvaart; is de minister bereid te kijken naar de economische impact van de klimaatverandering en tot een veel beter klimaat- en energiebeleid te komen? Ik ben blij met de maatregelen die wat aan de opvang doen. Mijn fractie steunt ook de nieuwe milieueisen die aan binnenvaartschippers worden gesteld, maar vraag blijft wel hoe de schippers dat gaan financieren. Kan daar een garantieregeling voor komen? Mijn vraag heeft voor de lange termijn vooral betrekking op het klimaatbeleid en op onderzoek naar de economische impact van klimaatverandering. Wat de korte termijn betreft, wil ik graag weten hoe de schippers financieel in staat worden gesteld om de hogere milieueisen en dergelijke te bekostigen.

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus:

Ik zal vooral op de vragen over de binnenvaart ingaan, want alle vragen over het klimaat zijn gisteren uitgebreid met de staatssecretaris besproken. De maatregelen die ik zojuist noemde, zijn maatregelen ook voor de lange termijn. Internationaal werken wij ook samen met de CCR die alle binnenvaart, ook internationaal, organiseert om te kijken welke maatregelen wij moeten nemen om in te spelen op klimaatverandering. Wij zijn er dus fysiek mee bezig, we hebben het in het kennisnetwerk, wij werken hierin internationaal samen en we stoppen er geld in om de kennisuitwisseling goed te organiseren. Op alle terreinen werken wij daar dus aan.

Mevrouw Van Tongeren vroeg hoe wij de binnenvaart blijvend kunnen laten concurreren op prijs. Zij kent onze plannen om de sector robuuster te maken. Wij hebben een transitiecomité opgezet. Wij organiseren samenwerking in de sector, juist om beter voorbereid te zijn op de toekomst en om logistiek een betere afstemming te realiseren, waardoor de vervoersvraag en de vervoermiddelen zo goed mogelijk op elkaar kunnen worden afgestemd. Op allerlei terreinen kijken en denken wij mee met de binnenvaartsector. Investerings in het materieel horen naar mijn mening bij de sector. Ik wijs in dit verband op het bronbeleid en wij belonen dat weer door ruimte te geven met betrekking tot CO₂-uitstoot of andere uitstoot. Er is geen programma om dat specifiek te subsidiëren. Dat zou

Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

ook onwenselijk zijn, want dat doen we ook niet in de andere sectoren.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Wij hoorden zojuist de heer Teeven zeggen dat de afstemming tussen alle verschillende ministeries zo geweldig was, dus ik vind het teleurstellend te horen dat de minister het hele klimaatprobleem van zich afschuift en het bij een staatssecretaris parkeert. Er is namelijk een grote samenhang tussen klimaat en vervoer. Ik wil de minister daarom nogmaals vragen om dan uitsluitend voor de afdeling vervoer in Nederland de economische en de werkgelegenheidsgevolgen van klimaatsverandering voor die sector in kaart te brengen.

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus:

Nee, daar ben ik niet toe bereid. Wij hebben veel programma's om de gevolgen van de uitstoot van verkeer en vervoer in kaart te brengen. Wij hebben programma's om de uitstoot te mitigeren, tegen te gaan. Op allerlei plekken houden wij dit al in de gaten. Om nu een nieuw onderzoek op te zetten specifiek voor infrastructuur en verkeer over de gevolgen van klimaatverandering voor de economie, vind ik echt onwenselijk. We hebben een programma in brede zin om de gevolgen van klimaatverandering op water te bekijken, want daar zit natuurlijk ons grootste risico in en niet in de uitstoot van verkeer. Dat valt ook onder ons ministerie. Dat is de Kamer bekend, want dat is hier al vele malen besproken.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Dan constateer ik toch dat deze minister liever pleisters plakt dan meewerkt aan de oplossing van het probleem. Zij noemt een aantal maatregelen die allemaal een beetje meehelpen om de gevolgen wat op te vangen, maar ik hoor haar niet over een integraal beleid en een breed gedragen visie om het probleem op te lossen en de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Ik roep haar graag op om dat wel op termijn te ontwikkelen.

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus:

Ik vind dat wij voor vragen over de binnenvaart niet het hele klimaatbeleid hoeven te bespreken. Natuurlijk doen wij op dat vlak veel meer. Het ministerie van I en M heeft bijvoorbeeld het programma VoortVarend Besparen opgezet. Dat heeft tot vele procenten besparing en CO₂-reductie geleid. Je moet natuurlijk wel met elkaar kijken wanneer je dan het debat voert. Wij spreken nu over de gevolgen voor de binnenvaart.

Mevrouw Smeets (PvdA):

De fractie van de Partij van de Arbeid zou het bizar vinden als de binnenvaart de rekening zou moeten betalen voor de klimaatverandering. De binnenvaart moet juist helpen om zo veel mogelijk transport van de weg af te halen. In een bijzin noemde de minister het Transitiecomité Binnenvaart. Dat is het comité dat ervoor zorgt dat het beter gaat met de binnenvaart, want deze heeft het heel zwaar. In hoeverre is de minister in gesprek met het Transitiecomité Binnenvaart over dit onderwerp: de klimaatverandering en de implicaties daarvan voor de binnenvaart?

Minister Schultz van Haegen-Maas Geesteranus:

Het transitiecomité is ingesteld door onszelf – wij zijn altijd met hen in gesprek – om ervoor te zorgen dat ook de logistieke keten beter gaat lopen, opdat je niet slechts één

schip hebt met één lading, maar opdat men probeert om het iets beter op elkaar af te stemmen. Dat is nodig, wil de binnenvaart concurrerend zijn met andere vormen van vervoer. Dat is de hoofdtaak van het transitiecomité. Daarnaast spelen al langere tijd problemen door de droogte een rol. Dit rapport gaat over de vraag wat er in 2050 kan gebeuren, maar ook nu zijn er al problemen door de droogte. Wij hebben al jaren lang maatregelen waardoor de binnenvaart hiermee om kan gaan. Ieder jaar blijkt dat men er voordeel en geen nadeel van heeft. Dat is nog wel belangrijk om te weten.

□

De voorzitter:

Hiermee zijn wij gekomen aan het eind van het mondelinge vragenuur.

Ik deel aan de Kamer mee dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Spekman, Arib, Roemer, Irrgang en Dijkstra;

Omtzigt, ook morgen.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

De voorzitter:

Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.